

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 349/2024-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom, Železničná 257/19, Revúca, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/45/2022-299 z 11. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 1. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ sa žalobou domáhal proti Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, zaplata 3 000 eur s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) z titulu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená v trestnom konaní, v ktorom bol sťažovateľ napokon spod obžaloby oslobodený. Okresný súd Revúca (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 7. apríla 2022 žalobe sťažovateľa v časti zaplata sumy 2 300 eur s príslušenstvom vyhovel, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Konštatoval, že bolo preukázané, že uznesenie z 28. júna 2017, na základe ktorého bolo

proti sťažovateľovi v procesnom postavení obvineného vedené trestné stíhanie za pokračovací prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona a prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona, bolo nezákonným rozhodnutím, pretože sťažovateľ bol spod podanej obžaloby následne oslobodený z dôvodu, že skutok kladený sťažovateľovi za vinu nebol trestným činom. Okresný súd vo vzťahu k § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. uviedol, že v posudzovanej veci ide o prípad hodný osobitného zreteľa a nie je nevyhnutné trvať na splnení podmienky podať riadny opravný prostriedok zo strany sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia, pretože jeho prípadná sťažnosť by nebola úspešná, a to s ohľadom na skutočnosť, že toto konanie bolo iniciované zo strany samotného dozorového prokurátora v súvislosti s trestnou vecou vedenou okresným súdom pod sp. zn. 3T/3/2015. Prokurátor okresnej prokuratúry podal v tejto veci na príslušnom okresnom súde obžalobu a trestné stíhanie sám v rámci prípravného konania nezastavil. Aj v prípade podania riadneho opravného prostriedku by sťažovateľ nebol úspešný.

3. Na základe odvolania žalovaného proti vyhovujúcemu výroku rozsudku okresného súdu Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol. Krajskému súdu bola známa skutočnosť, že judikatúra vo vzťahu k otázke, či je potrebné v prípadoch, keď trestné konania skončili oslobodením obžalovaných spod obžaloby, trvať na vyčerpaní všetkých dostupných opravných prostriedkov podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., nie je jednotná. Krajský súd v otázke právneho posúdenia v danej veci postupoval podľa rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/152/2018 z 27. októbra 2021 z dôvodu, že je časovo najbližšie k rozhodovaniu o odvolaní v danej veci, ako aj z dôvodu, že podmienka využiť všetky dostupné riadne opravné prostriedky proti nezákonnému rozhodnutiu je *expressis verbis* upravená i v zákone č. 514/2003 Z. z. (*lex specialis*). Sťažovateľ nevyužil riadny opravný prostriedok – sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, pričom neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodnili záver, že nie je nutné trvať na zákonnej požiadavke vyplývajúcej z § 6 ods. 2 prvej vety zákona č. 514/2003 Z. z. Preto nebol naplnený predpoklad pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

4. S účinnosťou od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18l ods. 1 písm. h) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu Revúca na Okresný súd Rimavská Sobota.

III.

Sťažnostná argumentácia

5. Sťažovateľ krajskému súdu vytyka nedostatočné odôvodnenie rozsudku, ako aj nesprávne právne posúdenie veci, arbitrárnosť, prekvapivosť rozsudku. Nestotožňuje sa s interpretáciou § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorú v jeho veci krajský súd učinil. Sťažovateľ je toho názoru,

že správny je taký výklad § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého nie je potrebné trvať na splnení podmienky podania riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ak by s ohľadom na okolnosti bolo zrejmé, že tento prostriedok bude neúčinný, alebo neúspešný. Podanie sťažnosti sťažovateľom voči uzneseniu o vznesení obvinenia by bolo prílišným formalizmom, keď v identickom prípade obvineného [REDAKOVANÉ] tento aj keď podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, sťažnosť bola zamietnutá. Krajský súd postupoval pri výklade § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. príliš formalisticky, nezohľadniac účel a zmysel zákona. Krajský súd tým, že poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu a zároveň uviedol, že 27. mája 2022 podal podnet občianskoprávnemu kolégiu najvyššieho súdu na zaujatie zjednocujúceho stanoviska podľa § 17 ods. 3 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, len viac prehľbil právnú neistotu sťažovateľa. Nie je zrejmé, prečo krajský súd nepočkal na stanovisko najvyššieho súdu k predmetnej otázke, resp. prečo neprerušil konanie do zodpovedania tejto otázky podstatnej pre posúdenie veci a pre samotného sťažovateľa. Krajský súd sa nedôvodne priklonil k jednej línii rozhodovacej činnosti znejúcej výlučne v neprospech sťažovateľa, a to bez zohľadnenia širších okolností prípadu a dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v trestnej veci sťažovateľa.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať ústavnými sťažnosťami iba v prípade, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

7. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskoprávnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

8. Ústavný súd dopytom na Najvyšší súd Slovenskej republiky a Okresný súd Rimavská Sobota, pracovisko Revúca, zistil, že sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie datované 31. januára 2023 (dovolacie konanie vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 9Cdo/62/2023), o ktorom najvyšší súd do času predbežného prejednania ústavnej sťažnosti ústavným súdom nerozhodol. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, proti ktorému zároveň s ústavnou sťažnosťou podal aj dovolanie s poukazom na § 420

písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní a v ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza takmer identickú argumentáciu.

9. Ak sa za tejto situácie sťažovateľ domáha ochrany uvedených práv jednak na najvyššom súde prostredníctvom dovolania a zároveň aj na ústavnom súde, je nutné kvalifikovať jeho ústavnú sťažnosť ako podanú predčasne, pretože o ochrane ním označených práv, ktorých vyslovenia porušenia sa v konaní pred ústavným súdom domáha, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

10. V prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) v civilnom sporovom konaní a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym). V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje aj na § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno predĺžiť v prípade, ak je mimoriadny opravný prostriedok proti určitým rozhodnutiam vylúčený, resp. neprípustný zo zákona [napr. § 422 CSP, § 76 Civilného mimosporového poriadku, § 439 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku, § 371 ods. 7, § 382 písm. f) Trestného poriadku] (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 937). Inými slovami, predĺženie začiatku plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemožno *a priori* vylúčiť vtedy, ak bolo dovolanie odmietnuté ako neprípustné z dôvodov závislých od uváženia odvolacieho súdu.

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na majetkový cenzus zakotvený v § 422 CSP, ktorý mu bráni v podaní dovolania z dôvodu podľa § 432 CSP v spojení s § 421 CSP (t. j. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci). K tomuto ústavný súd uvádza, že dovolanie podal sťažovateľ s poukazom na § 420 písm. f) CSP, pri ktorom sa majetkový cenzus neuplatňuje, čo teda znamená, že vo všeobecnosti takéto dovolanie sťažovateľa nie je neprípustné priamo zo zákona.

13. V prípade, ak sťažovateľovo dovolanie bude najvyšším súdom procesne odmietnuté ako neprípustné z dôvodov závislých od uváženia odvolacieho súdu, lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu bude zachovaná s poukazom na § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade meritórneho neúspechu s dovolaním bude mať sťažovateľ možnosť podať ústavnú sťažnosť práve proti meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu.

14. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou ústavnou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju *ratione temporis* odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2024

Robert Šorl
predseda senátu